

Přerušeni řízení

Oprávnění namítnout (relativní) neplatnost právního jednání ve smyslu § 587 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, je spojeno s hrozbou tělesného nebo duševního násilí, která vzhledem k významu a pravděpodobnosti hrozícího nebezpečí i k osobním vlastnostem osoby, jíž bylo vyhrožováno, vyvolala její důvodnou obavu. Skutkovou podstatou trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, jsou násilí, pohrůžka násilí nebo pohrůžka jiné těžké újmy, jimiž se vynucuje konání, opomenutí nebo trpění. Je tak zřejmé, že pokud by soud uznal žalovaného vinným ze spáchání trestného činu (přčinu, zločinu či zvláště závažného zločinu) vydírání, byl by soud v řízení o neplatnost právních jednání vázán výrokem trestního rozsudku, a to jeho právní i skutkovou částí (§ 135 odst. 1 o.s.ř.). Protože rozsah vázanosti rozhodnutím o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, je dán tím, do jaké míry jsou znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání zároveň okolnostmi významnými pro posouzení kvalifikované hrozby tělesného nebo duševního násilí, je tak splněn předpoklad vyjádřený v § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. Přerušeni řízení podle § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. je ale fakultativním opatřením soudu; opodstatnění má v situacích, kdy se to jeví být hospodárné a kdy tím neutrpí oprávněné zájmy účastníků. Je třeba mít na zřeteli ustanovení § 6 o.s.ř., podle něhož soud postupuje v řízení předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Cdo 4713/2016, ze dne 24.8.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobců a) P. B., a b) AUTO GAMES GROUP a.s., se sídlem v P., zastoupených Mgr. M.V., advokátem se sídlem v Š., proti žalovanému PhDr. Ing. Mgr. J. N., Ph.D., zastoupenému JUDr. P.S., advokátem se sídlem v O., o určení neplatnosti právního jednání, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 19 Cm 35/2016, o dovolání žalobců proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 5. 2016, č.j. 8 Cmo 164/2016-198, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 5. 2016, č.j. 8 Cmo 164/2016-198, se mění tak, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2016, č.j. 19 Cm 35/2016-169, se mění tak, že se řízení nepřerušuje.

Z odůvodnění :

V záhlaví označeným rozhodnutím vrchní soud potvrdil usnesení ze dne 10. 3. 2016, č.j. 19 Cm 35/2016-169, kterým Krajský soud v Brně přerušil řízení „do doby nabytí právní moci rozhodnutí v trestním řízení vedeném u Policie ČR, Krajského ředitelství Policie Zlínského kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, č.j. KRPZ-109837-297/TC-2014-150071-JPA.“ Odvolací soud se ztotožnil se soudem prvního stupně v tom, že skutková zjištění orgánů činných v trestním řízení vedeném proti žalovanému mají zásadní význam pro rozhodnutí v projednávané věci a „nemohou být rovnocenně nahrazeny dokazováním v tomto řízení.“ K rozhodnutí o nároku uplatněném žalobou podle odvolacího soudu nepostačuje pouze pochybnost o formální pravosti listin, ani zjištění o machinacích s nimi, ale především jsou potřebná zjištění ohledně tvrzeného vydírání prvního žalobce a z toho vyplývajícího nedostatku svobodné vůle.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadli žalobci dovoláním. Namítají, že výsledek trestního řízení (pravomocný rozsudek o vině) může pouze usnadnit rozhodování soudu v tom směru, že nemusí provádět dokazování a může se opřít o závěry uvedené v trestním rozhodnutí. Přerušeni řízení však

znamená nejistotu ohledně jejich „ekonomického stavu,“ tedy zda žalovanému dluží či nikoliv, což má podstatný vliv na jejich podnikatelskou činnost.

Nejvyšší soud věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (srov. čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.).

Podle § 237 o.s.ř. je dovolání – není-li stanoveno jinak – přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 1 o.s.ř. dovolání lze podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (srov. § 239 o.s.ř.).

Nejvyšší soud shledal dovolání žalobců přípustným, neboť k procesní otázce týkající se předpokladů přerušení řízení podle § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. se dosud neměl možnost vyjádřit (§ 237 o.s.ř.).

Právní posouzení je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy hmotného nebo procesního práva, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. soud – neučiní-li jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět.

Z obsahu spisu vyplývá, že žalobou z 12. 1. 2015 se žalobci domáhají určení neplatnosti právních jednání, a to dodatku č. 1 smlouvy o postoupení pohledávky z 2. 1. 2013, „který byl datován 29. 1. 2013 a který podepsali žalovaný, první a druhý žalobce,“ a dohody o úhradě peněžitého závazku, „která je datována 7. 10. 2014 a kterou podepsali žalovaný a první žalobce.“ Podle žalobních tvrzení postoupil žalovaný smlouvou z 27. 10. 2010 druhé žalobkyni pohledávku vůči AUTO GAMES TRADE s.r.o. (nyní Autogejms TRADE s.r.o.) ve výši 570.753.280 Kč, a to za úplatu ve výši 533.120.000 Kč, kterou se postupník zavázal zaplatit do 31. 8. 2020. Žalovaný obdržel od druhé žalobkyně 153.620.000 Kč a poté, co dopisem z 10. 9. 2012 odstoupila od smlouvy, dalších 24.000.000 Kč. Dne 2. 1. 2013 uzavřeli žalovaný a druhá žalobkyně smlouvu o postoupení téže pohledávky za úplatu rovnající se výši postoupené pohledávky, kterou se druhá žalovaná zavázala zaplatit do 31. 8. 2020; žalovaný obdržel od druhé žalobkyně 23.900.000 Kč. První žalobce byl 7. 10. 2014 v podvečerních hodinách ve svém autě přepaden třemi muži v černých kombinézách s nápisem POLICIE na zádech. Škrtili ho, bili, kopali, spoutali a ohrožovali pistolí. Přesunuli ho na sedadlo spolujezdce a jeho vlastním autem převezli do domu žalovaného. Za účasti žalovaného a jeho manželky (PhDr. J. N., Ph.D.) mu přiložili k hlavě pistolí, ke krku skleněnou injekční stříkačku s průhledným obsahem a vyhrožovali mu smrtí jeho a jeho rodiny, pokud nepodepíše předložené dokumenty. Psychickému, fyzickému nátlaku, vyhrožování smrtí a tím, že ublíží jeho dětem a těhotné přítelkyni, první žalobce podlehl a pod hrozbou tělesného a duševního násilí podepsal dodatek č. 1 smlouvy o postoupení pohledávky z 2. 1. 2013 datovaný 29. 1. 2013, kterým přistoupil k závazku druhé žalobkyně na zaplacení úplaty a jímž byla zkrácena splatnost úplaty do 31. 8. 2014, a dohodu o úhradě peněžitého závazku datovanou 7. 10. 2014; jí se zavázal (pod ztrátou výhody splátek) zaplatit žalovanému 376.133.280 Kč z titulu neuhrazené úplaty za postoupení pohledávky smlouvou z 2. 1. 2013 ve

splátkách po 10.000.000 Kč měsíčně, a přislíbil, že se žalovaný stane společníkem (jednatel) a jediným členem představenstva specifikovaných společností. Některé listiny dokonce následně ověřil JUDr. J.Š., advokát. Po podpisu dokumentů žalovaný prvního žalobce opil alkoholem a následně ho pozdě v noci nechal odvézt domů. Následující den podal první žalobce trestní oznámení.

Žalovaný ve vyjádření označil tvrzení žalobců o událostech 7. 10. 2014 za lež. První žalobce přijel za ním sám a dobrovolně, a to po předchozí domluvě, zmíněné listiny podepsal v přítomnosti JUDr. J.Š., advokáta, který ověřoval podpisy.

Podle zprávy POLICIE České republiky, Krajského ředitelství Policie Zlínského kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, odboru obecné kriminality z 1. 9. 2016, zahájil 10. 9. 2015 policejní orgán ve smyslu § 160 odst. 1 trestního řádu trestní stíhání žalovaného (včetně dalších čtyř spoluobviněných) pro zvlášť závažný zločin vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. a/, b/, c/, odst. 3 písm. c/ trestního zákoníku spáchaného ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku; usnesení o zahájení trestního stíhání žalovaného nabylo 24. 11. 2015 právní moci.

Oprávnění namítnout (relativní) neplatnost právního jednání ve smyslu § 587 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, je spojeno s hrozbou tělesného nebo duševního násilí, která vzhledem k významu a pravděpodobnosti hrozícího nebezpečí i k osobním vlastnostem osoby, jíž bylo vyhrožováno, vyvolala její důvodnou obavu. Skutkovou podstatou trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), jsou násilí, pohrůžka násilí nebo pohrůžka jiné těžké újmy, jimiž se vynucuje konání, opomenutí nebo trpění. Je tak zřejmé, že pokud by soud uznal žalovaného vinným ze spáchání trestného činu (přčinu, zločinu či zvlášť závažného zločinu) vydírání, byl by soud v řízení o neplatnost právních jednání vázán výrokem trestního rozsudku, a to jeho právní i skutkovou částí (§ 135 odst. 1 o.s.ř.). Protože rozsah vázanosti rozhodnutím o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, je dán tím, do jaké míry jsou znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání zároveň okolnostmi významnými pro posouzení kvalifikované hrozby tělesného nebo duševního násilí, je předpoklad vyjádřený v § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. slovy „...v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu ...“ splněn.

Přerušování řízení podle § 109 odst. 2 písm. c/ o.s.ř. je fakultativním opatřením soudu; opodstatnění má v situacích, kdy se to jeví být hospodárné a kdy tím neutrpí oprávněné zájmy účastníků. Je třeba mít na zřeteli ustanovení § 6 o.s.ř., podle něhož soud postupuje v řízení předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny. Žalobci vyličili rozhodující skutečnosti a označili konkrétní důkazy k verifikaci svých tvrzení, žalovaný tvrzení žalobců popřel, prezentoval vlastní verzi skutku a navrhl důkazy k jeho prokázání, nehledě na to, že soudu není zapovězeno provést i jiné než účastníky navržené důkazy, je-li to potřebné ke zjištění skutkového stavu věci (srov. § 120 odst. 2, větu první, o.s.ř.).

Dovolací soud má za to, že s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu není přerušování řízení do pravomocného skončení trestního řízení vhodným (hospodárným) opatřením. Není najisto postaveno, jak (a kdy) řízení v trestní věci skončí, v případě zproštění obžaloby (§ 226 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů /trestní řád/) by se soud dokazování znaků skutkové podstaty kvalifikované hrozby tělesného nebo duševního násilí nevyhnul a řešitelná je i situace spočívající v rozdílnosti výroků soudu v občanském soudním řízení a v trestním řízení [důvodem žaloby na obnovu řízení jsou skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy, které účastník nemohl bez své viny použít v původním řízení (srov. § 228 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.)].

Z řečeného vyplývá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci;

protože na základě dosavadních výsledků řízení je možné o věci rozhodnout, Nejvyšší soud podle § 243d písm. b/ o.s.ř. změnil rozhodnutí odvolacího soudu.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Insolvenční řízení](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní poměr \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Insolvence, zástavní právo](#)
- [Dědictví](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost soudu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Žaloba pro zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)